

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets perceel naast Rijksweg Oost 137, Sappemeer

projectnummer: P001374

Onderwerp: Beknopte natuurtoets perceel naast Rijksweg Oost 137, Sappemeer

Datum: 04-01-2023

Inleiding

KADER

De initiatiefnemer is van plan om op twee percelen aan de Rijksweg Oost in Sappemeer een bedrijfsruimte en bedrijfswoning te realiseren. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om de uitvoerbaarheid van het plan aan de natuurwet- en regelgeving te toetsen, is een beknopte natuurtoets uitgevoerd. Het doel van deze natuurtoets is ook om na te gaan of eerst aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets op 5 september 2022 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: half bewolkt, droog, circa 21 °C en een zwakke wind.

PLANGEBIED EN PLANNEN

Het plangebied omvat twee percelen, kadastraal bekend als sectie F nummers 3812 en 3813 (figuur 1). Een groot deel van het terrein bestaat uit vergraven grond, daarnaast liggen er diverse bulten van zand en sloopafval. In het noorden ligt een bult met stobben. Een deel is verhard met betonplaten. In het zuiden van het terrein ligt grasland met een enkele boom. Ten noorden en westen van het plangebied liggen sportvelden afgescheiden met een bomenrij, sloot en bosschage. In het oosten grenst het plangebied aan een kwekerij. In het zuiden grenzen bosschages, een sloot en de Rijksweg oost. In het plangebied is geen bebouwing aanwezig wel is een afgegraven laagte aanwezig waar ten tijde van het veldbezoek (grond)water in stond.

De plannen bestaan uit de vestiging van een groenvoorziening met een bedrijfsruimte en bedrijfswoning.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rode lijn) met kadastrale grenzen. Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl.

Foto's 1 t/m 4. Impressie van het plangebied op 5 september 2022. Met linksboven de oostzijde van het plangebied. Rechtsboven de bult met stobben bij de noordgrens van het plangebied. Linksonder de enkele boom in het zuiden van het plangebied. Rechtsonder de westgrens van het plangebied.

Soortbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (artikel 3.1-3.4 Wnb);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5-3.9 Wnb);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (artikel 3.10-3.11 Wnb).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (artikel 3.11 Wnb). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in artikel 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna² (NDFF) op 21 september 2022 blijkt dat in de directe omgeving (0 – 1 km) van het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreft vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, amfibieën, reptielen en een dagvlinder (grote vos). Hieronder worden per soortgroep de meest relevante soorten besproken.

In het grasland in het zuiden van het plangebied is een aantal algemene plantensoorten aangetroffen, zoals Engels raaigras, zevenblad, kweek, rode klaver en grote brandnetel. Dit zijn soorten die duiden op voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden. Op het grasveld staat een eik. De houtsingel langs het zuiden van het plangebied bestaat uit wilg en braam. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen. Gezien de terreingesteldheid en voedselrijkdom zijn beschermde plantensoorten ook niet in het plangebied te verwachten.

Uit de omgeving is een aantal broedvogels met jaarrond beschermde nesten bekend die in bomen broeden, zoals ransuil, roek en buizerd. In de eik op het grasveld zijn geen nesten aangetroffen. Verder is geen bebouwing aanwezig waar vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus of gierzwaluw, in kunnen broeden. Hierdoor kan de aanwezigheid van nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten worden uitgesloten. Het plangebied vormt mogelijk wel een zeer klein onderdeel van het foerageergebied van roek of buizerd. In de bult met stobben kunnen algemene vogels, zoals winterkoning en merel broeden. Nesten van deze soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

De aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen in het plangebied kan vanwege de afwezigheid van gebouwen en opgaande beplanting met geschikte holtes of scheuren ook worden uitgesloten. In de eik zijn namelijk geen holtes, scheuren of ander openingen aangetroffen die geschikt zijn als vleermuisverblijfplaats.

Wel kan het plangebied onderdeel vormen van het foerageergebied van soorten als gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis, die uit de directe omgeving van het plangebied bekend zijn (NDFF). In het plangebied zelf zijn geen doorgaande structuren van opgaande beplanting aanwezig, die dienst kunnen doen als essentiële vliegroute voor vleermuizen. De westelijke houtsingel buiten het plangebied kan hiervoor wel gebruikt worden.

² De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

Het grasland in het plangebied vormt marginaal geschikt leefgebied voor enkele algemene grondgebonden zoogdiersoorten zoals de uit de omgeving bekende veldmuis en egel (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

In de directe (0-1 km) omgeving van het plangebied is het voorkomen van de niet-vrijgestelde steenmarter, bunzing, hermelijn en eekhoorn bekend. Kleine marterachtigen en steenmarter kunnen een verblijfplaats in de stapel met stobben en snoeiafval hebben. Deze soorten kunnen ook foerageren in de omgeving, zoals langs de oevers en in de bosschages ten noorden en zuidwesten van het plangebied. Het plangebied is niet geschikt als leefgebied voor haas vanwege de beperkte omvang van het grasveld, de geïsoleerde ligging en de mate van verstoring. Andere beschermde niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten zijn door het ontbreken van geschikt biotoop en/of waarnemingen uit de omgeving niet in het plangebied te verwachten.

De watergangen rondom het plangebied en de afgegraven laagte vormen geschikt biotoop voor enkele algemene amfibieënsoorten, zoals gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb. Niet-vrijgestelde amfibieënsoorten zijn door het ontbreken van geschikt biotoop en/of waarnemingen uit de omgeving niet in het plangebied te verwachten.

In de omgeving is de grote vos waargenomen (NDFF). Deze soort komt voor op beschutte plekken in boomgaarden en bosranden met zoete kers en wilgen. Geschikt leefgebied voor deze soort is, door het ontbreken van opgaande beplanting en waardplanten, niet in het plangebied aanwezig.

Overige beschermde soorten uit de soortengroepen vissen, reptielen en ongewervelden zijn in de directe omgeving niet waargenomen (NDFF). Het plangebied biedt deze soortengroepen ook geen geschikt leefgebied. Hierdoor kan de aanwezigheid van beschermde vissen, reptielen en ongewervelden worden uitgesloten.

TOETSING

Als gevolg van het verwijderen van de stapel met hout en stobben kunnen verblijfplaatsen van steenmarter, bunzing en/of hermelijn verloren gaan. Deze stapels blijft echter bestaan. Negatieve effecten op verblijfplaatsen treden hierdoor niet op. Negatieve effecten op deze soorten door verlies van foerageergebied treden ook niet op.

Als gevolg van de plannen gaan geen vleermuisverblijfplaatsen of jaarrond beschermde nesten van vogels verloren.

Momenteel is het plangebied weinig geschikt als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten. Hierdoor wordt het plangebied bij het realiseren van de bedrijfswoning en de bedrijfsruimte niet minder geschikt als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten dan dat het nu is. Het grasveld blijft behouden. In de directe omgeving van het plangebied is bovendien in ruime mate alternatief hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treden niet op.

Het vernietigen of verstoren van in gebruik zijnde nesten van (algemene) vogelsoorten is bij wet verboden. Dit kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli.

Het plangebied zal naar verwachting na de werkzaamheden niet geheel ongeschikt worden voor de vleermuissoorten die bekend zijn uit de omgeving en in open gebieden foerageren. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen door het verlies van foerageergebied treden niet op.

Bij de aanleg van gebouwen dient rekening te worden gehouden met de verstorende werking van lichtuitstraling op de bommenrij. Verstoring kan worden voorkomen door gebruik te maken van naar beneden gerichte armaturen en amberkleurige verlichting.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen tot slot enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Groningen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale NNN en de bijbehorende natuurverbindingen is voor de provincie Groningen uitgewerkt in de Geconsolideerde Omgevingsverordening juni 2022.

NATUUR BUITEN HET NNN EN AKKER-/WEIDEOGELLEEFGEBIED

Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming natuur buiten het NNN en akker- en weidevogelleefgebied. Hiertoe zijn specifieke gebieden aangewezen.

INVENTARISATIE

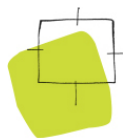
Het plangebied ligt circa vijf km ten oosten van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Dit is het vogelrichtlijngebied Zuidlaardermeergebied. Het dichtstbijzijnde stikstofgevoelige is het Drentsche Aa-gebied op 11 km ten westen van het plangebied. Circa vier km ten noordwesten van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als NNN. Het gebied op circa 1,6 km afstand ten noorden van het plangebied is aangewezen als natuur buiten het NNN. Op circa 2,5 km afstand ten zuidoosten van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als leefgebied voor akkervogels.

TOETSING

Het plangebied ligt op ruime afstand van het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied. Hierdoor zijn in potentie alleen effecten door externe werking mogelijk. Het plangebied is gescheiden van het Natura 2000-gebied door bebouwing, wegen en agrarisch gebied. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Voor het plan worden slecht twee gebouwen gerealiseerd op ruime afstand tot de dichtstbijzijnde stikstofgevoelige habitattypen (> 11 km) en leefgebieden van soorten. Hierdoor wordt geen toename van stikstofdepositie boven 0.00 mol N/ha/jaar in stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten van Natura 2000-gebieden in de aanleg- en gebruiksfase verwacht.

Het NNN of natuur buiten het NNN in Groningen kent geen externe werking. Met de uitvoering van de plannen gaat geen NNN verloren, waardoor negatieve effecten hierop kunnen worden

uitgesloten. Akkervogelleefgebieden zullen eveneens geen verstoring ondergaan, gezien de grote afstand tot het plangebied.

Beschermde houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

INVENTARISATIE EN CONCLUSIE

In het plangebied zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Groningen is niet nodig.

Conclusie

Voor dit plan is op 5 september 2022 een veldbezoek uitgevoerd en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Het veldbezoek en de verspreidingsgegevens geven voldoende beeld op de natuurwaarden in het gebied om de toetsing aan de Wnb op te baseren. Uit deze toetsing komt naar voren dat het plan niet zal leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten, mits bij de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels en met het verstorende effect van verlichting op vleermuizen.

Dit betekent dat er bij voorkeur buiten het broedseizoen wordt gewerkt, dus buiten de periode half maart tot half juli. Het is ook mogelijk om voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het plangebied gaan broeden vanwege de continue verstoring. Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig om het plangebied voorafgaand aan de start te (laten) inventariseren op broedgevallen. Zijn er op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.

Het verstorende effect van licht op de bomen moet vermeden worden door bijvoorbeeld gebruik te maken van naar beneden gerichte armaturen en/of vleermuisvriendelijke, amberkleurige verlichting.

Een nadere analyse in het kader van de gebiedsbescherming van de Wnb of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. Het plan heeft geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van natuurlijke habitats en soorten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Wnb nodig. Daarnaast is het plan niet in strijd met het provinciaal natuurbeleid van de Provinciale Omgevingsverordening. Het plan leidt tot slot niet tot negatieve effecten op in het kader van de Wnb beschermde houtopstanden.